

دوره ششم قهنبه

مذاکرات مجلس

جلد
۲۷۶

شماره
۲۱۸

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه دو شنبه ۲۲

امرداد ماه ۱۳۰۷

مطابق ۲۶ صفر

۱۳۲۷

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلبه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود.

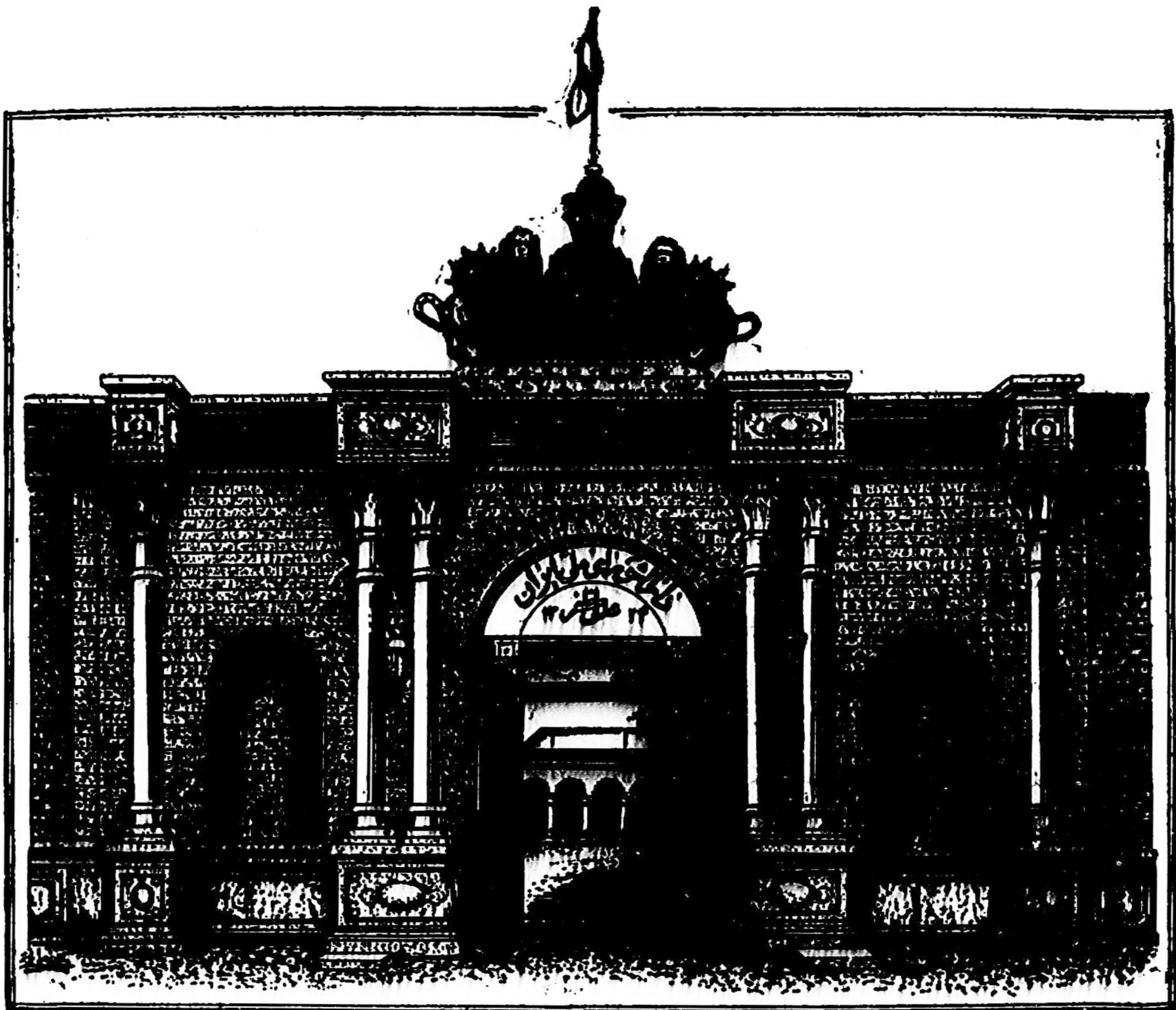
مطبوعه مجلس

قیمت اشتراک

ایران سالانه ده تومان
ع دوازده تومان

کتاب شماره

کتابخانه

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس دو شنبه ۲۲ مرداد ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۶ صفر ۱۳۴۷

جلسه ۲۷۶

غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان: ابلخان - امام جمعه شیراز - دکتر طاهری
 سید ابراهیم ضیاء - میرزا محمد نقی طباطبائی - میرزا
 عبد الله خان وثوق - آشتیانی - حاج شمیخ بیات -

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر
 ریاست آقای فهیمی نائب رئیس تشکیل گردید)
 (صورت مجلس روز ۲۱ مرداد را آقای
 دولتشاهی قرائت نمودند)

طبا طبائى و كلبى - يحيى خان زنگنه - حاج آقا حسين زنجانى - ميرزا احمد خان بدر غائبين بى اجازه جلسه قبل

آقايان: اسدى - موقر - عليخان اعظمى - مير ممتاز - آقا على زارع - قوام شيرازى - مهديوى - امير تيمور كلالى - محمد تقى خان اسعد - اسكندر خان مقدم - محمد هاشم ميرزا افسر - آقا زاده سبزوارى - غلامحسين ميرزا مسعود - دكتور مصدق - حاج حسن آقا مالك - ايقوانى - اسكندرى - محمد ولي ميرزا - سلطان محمد خان عامرى - ميرزا حسن خان ونوق - حاج غلامحسين ملك - ابراهيمى - تقى زاده

دبر آمده كان با اجازه جلسه قبل

آقايان: حاج آقا رضارفيج - شريعت زاده - ميرزا سيد مهدي معتمد - نجوى - بهار

دبر آمدهكان بى اجازه جلسه قبل

سهراب خان ساكينيان - مرتضى قلى خان بيات - عدل - كازرولى -

نائب رئيس - آقاى آقا سيد يعقوب

آقا سيد يعقوب - در صورت جلسه چنانكه خاطر آقايان مستحضر است چهار روز است امير تيمور را غايب بى اجازه نوشته اند در صورتيكه مجلس بمرخصى ايشان رأى داده است هر چهار روز بنده سؤال كردم و بعد تحقيقى كردم يك امر بدترى معلوم شد. ماده چهل و نه قانون اساسى در يك جا معين ميكند كه قانونى كه از مجلس گذشت بايد بدستخط برسد ديگر اينكه قانونى كه از مجلس گذشت بايد به دستخط رئيس يا نائب رئيس برسد تا اجرا شود بنده نازه ميشنوم. ميگويند چون هنوز امضاء نشده است رئيس يا نائب رئيس هنوز امضاء نكرده است اين را ما نميتوانيم رسماً قبول كنيم. بنده خيلى انگرانى دارم از اين ترتيبى كه حقيقه در اداره تقنينيه با اداره مباشرت هست. حقيقه مضحكه است. مجلس رأى داده است كه غايب با اجازه است ديگر اين چه چيز است... شيروانى - بايد ابلاغ شود

راه آهن كه چندسال بود در مرحله آزمايش و بالانگيلى بود محمد الله مى بينيم در يك مرحله وارد شده است كه همه اميدواريم كه عملى زين مراحل است و عنقریب راه آهن خواهيم داشت. همينطور در قسمتهاي معارف و غيره خدمات عمده در اين دوره شده است. البته اين خدمات در چا هاى لازم منظور نظر خواهد بود زيرا اول اعليحضرت همايونى هستند كه نظر به علاقه كاملى كه با اصلاحات مملكت داشته اند و توجه كاملى كه براى پيشرفت امور مملكتي داشته اند در حقيقت مسبب و محرك اصلى وضع اين قوانين در مجلس بودند و ما بايد موفقيت خودمان را از ناحيه ايشان بشناسيم و از صميم قلب از مراحم ايشان تشكر ميكنيم (صحيح است) و هم چنين از هيئت دولت كه در پيشرفت نيات ملوكانه با ما معاوضت و مشاركت كامل کرده اند و همه قسم همراهى داشته اند تا اينكه ما موفق شده ايم بوضع اين قبيل قوانين از طرف ملت هم البته خدمات آقايان همچوقت فراموش نخواهد شد اگر چه در ظاهر شايد تصور شود كه موافقت و مخالفت هاى كه در ضمن مذاكرات ميشد مبتنى بر يك اختلافات مضرى بين افراد نمايندگان يا بين افراد نمايندگان و دولت بوده است لکن وقتى كه به مداول قوانين موضوعه بر بخورند و به منافع آنها پي ميبرند مى بينند كه تمام اين اختلافات صوري براى رسيدن به يك مقصود مشترك است كه متفق عليه همه ما است و آن صلاح مملكت و خير عامه بوده است و الا همه ما با هم برادر و هم دوش هستيم و در اساس امور مملكت و استقلال مملكت بهيچوجه مخالفتى نداشتيم (صحيح است) حالا قوانين موضوعه را تا اين جائي كه هست و بحمدالله آقايان وزراء هم همت فرموده و آن قوانين را كم و بيش بموقع اجرا و عمل گذاشته اند امروز تقديم هيئت دولت ميكندم و به آنها مي سپاريم كه انشاء الله بزودى در افتتاح دوره هفتم اقدام بفرمايند و امورات مملكت را تسليم امنائى ملت بكنند كه اين سير تكاملى را به اتفاق تعقيب كنيم. در خانه بنده از

آقايان اجازه ميخواهم از يك شخص ديگرى كه ار هم در تمام امور مملكت و در سياست داخلى و خارجى يك عامل مؤثر مفيدى بوده است و با همه ما ها كلك و همراهى کرده است و در حقيقت ميتوان گفت راحتى و آسايش بلكه سلامت خودش را فدائى صلاح مملكت کرده است تشكر كنم و آن آقاى تيمور ناش وزير دربار است و اميدواريم اين روح وحدت و اتفاق كه در بين آقايان نمايندگان و دولت باقى است در زير سايه اعليحضرت همايونى و توجه ايشان باقى بماند و ما را به مدارج عاليه برساند

جمعى از نمايندگان انشاء الله

نائب رئيس - آقاى ياسائى

ياسائى - با فرمايشاتى كه آقاى نائب رئيس فرمودند ديگر زائد است كه بنده چيزى به عرض آقايان برسانم فقط در اختتام مجلس على المعمول مرسوم بود كه آقايان نمايندگان تقاضا ميكردند كه مباشرين در مدت فترت مجلس را سر برستى كنند حالا هم بنده وساير آقايان اين تقاضا را داريم كه آقاى فريدمى و آقاى ديبا امور تقنينيه را كافي الساقى تحت نظر بگيرند و همينطور آقاى ارباب كنجشرو و آقاى خطيبى كه از مباشرين حاضر هستند اداره امور مباشرت را عهده دار شوند تا مجلس هفتم مفتوح شود

نمايندگان - صحيح است

نائب رئيس - آقاى دادگر

دادگر - آقاى نائب رئيس ما را ملغى كردند ديگر هر چه لازم بود فرمودند تشكر از خدمات و ياد آورى از قوانين موضوعه كه به نفع مملكت بوده است يك قضايائى بود و يك تكائى بود كه در ياد داشت هاى بنده بود كه حالا استخراجش براى بنده غير مقدور است ولى يك نكته را ميخواهم عرض كنم كه بالاخره در اين روزيكه مجلس به بيان ميرسد بنده ميخواستم در نايد فرمايش آقاى ياسائى همكار محترم حفظ ضعيفت اداره تقنينيه و مباشرت را از آقايانى كه فرمودند تقاضا كنم الا اينكه يك محذوفى داشت كه بنده آن محذوف را

باد آوری میکنم و آن این است که اگر آقای مؤمن الملک رئیس سابق مجلس شورای ملی به دوام وظیفه که داشته اند مداومت کنند ما بیشتر ممنون میشویم که ایشان کافی السابق مجلس شورای ملی را اداره کنند این محذوف را هم فقط خواستم بنده یاد آوری کنم به علاوه یک چیزی که بن همه مطالب همه وقت برای السان پیشرو است و از تمام مطالب مقدم است آن ملامت ها یا رضایت های وجدانی است که خود شخص از خودش در ضمن یک عملی دارد. بنده به عقیده خودم تصور میکنم که از خدمات خودم و همکاران محترم خودم در این دوره تقنینیه با حصول آن نتایج عظیمه که الفاء کاپیتولاسیون و تعرفه مستقل کمرکی و قانون راه آهن و اینگونه قوانینی که بالاخره با آن عظمت و مهابت به تصویب مجلس شورای ملی و در تحت راهنامه ای اعلی حضرت پهلوی گذشت راضی باشیم یک کلمه دیگری را که بعقیده بنده باید گفته شود و همیشه خاطر بنده را متذکر کرده است و میل دارم که همیشه گفته باشم زحمت و مجاهدات مغرطی بوده که آقای ندمور ناش در توافق مجلس و راندن قضایا بطرف واقع و برای انجام امور مبذول داشتند و این مسئله باید بنام تشویق گفته شود و بالاخره از خدا می خواهم به دوام این خدمات ما را نائل بکنند و ما را موفق بکنند که هر وقت در این مرحله وارد میشویم و فکری کنیم در پیش وجدان و نفس خود مان ملول نباشیم.

وزیر مالیه - بنده خیلی متأسف هستم که آقای رئیس الوزراء بواسطه گرفتاری که صبح پیدا کردند و می خواستند بسمد آباد بروند نتوانستند زود تر شرفیاب شوند و باقی همکاران بنده هم بواسطه دیر آمدن آقای رئیس الوزراء تاخیر کردند. امروز در حقیقت وظیفه ما است که اینجا تشرف حاصل کنیم و از مساعده ها و معاونت هایی که نمایندگان محترم برای پیشرفت امور مملکتی و موفقیت قوه اجرائیه کردند تشکر بکنیم. فعلا این وظیفه را بنده با زبان الکن خودم و نیابت از طرف

آقای رئیس الوزراء و هیئت دولت اینچای می خواهم انجام بدهم و البته آقایان تصدیق می فرمایند که قضایا بطوری روشن و بطوری واضح و بدیهی است که در اطرافش زیاد بحث کردن و تطویل کلام لازم نیست. اگر موفقیت هایی در این دو ساله تحصیل شده است پیدا است چه در امور داخلی و چه در امور خارجی و مسائل مهمه که پیشرفت کرده است این ها ابدأ قابل انکار نیست و مسلم است که این موفقیت ها بواسطه زحمت و بواسطه صراحت و بواسطه هر نوع قبول مسؤلیتی است که آقایان نمایندگان محترم بخودشان روا داشته اند و هیچ زهدی نیست که قوه اجرائیه و هیئت دولت اگر این مساعدت آقایان نبود هیچ کاری موفقیت پیدا نمی کرد و اگر یک نتیجه حاصل شده است و اگر یک خدمات مهمی در این دوره تقنینیه برای این مملکت بعمل آمده است بعد از آنکه البته سهم بزرگ آن را آقایان هم با من شرکت دارند که حقیقت بواسطه زحمت و اراده آهنگر شخص اعلی حضرت همابولی بوده است در قسمت دیگر آقایان نمایندگان محترم بر ما وزراء مقدم بودند. ما این تشکر را این جا از آقایان میکنیم و امیدواریم بزودی مجلس دوره هفتم تشکیل شود و دنباله این خدمات را بگیرد و این سیر تکاملی را بقول آقای نایب رئیس بانجام رساند البته چنانچه در روز هم در ضمن مذاکرات بان اشاره کردم ممکن است که در ضمن صحبت ها و مذاکرات گاهی از طرفین (وکیل و وزیر) یک حرفهایی یک مذاکره شده باشد که صورت فندی و شدت و حدت داشته باشد و البته این ها همه از روی حسن نیت و از روی شوق به خدمت بوده است و امیدوارم امروز که از این جا از هم جدا میشویم بایک عالم صمیمیت و برادری دست بهم بدهیم و باز برای خدمات مملکت هر کدام باندازه خودمان خودمان را حاضر کنیم و البته هیچ دلتنگی هم از هم دیگر نخواهیم داشت

نایب رئیس - آقای رفیع حاج آقا رضا رفیع - چند نفر از آقایان نمایندگان

که اجازه گرفتند برای این بود که مستحضر بودند دیگری اجازه خواهد داشت و الا بکنفر که مذاکره کرد دیگران را هم کفایت میکرد ولی بعد از فرمایشات آقای وزیر مالیه من مجبور شدم که این عرض را بکنم یا اینکه نوشتم به مقام ریاست که اگر صلاح میدانند خانه بدهند به مذاکرات ولی نخواستم این نکته ناگفته بماند مجلس ششم یکی از بزرگترین افتخار هایی را که دارد این است که مالیه را بدست ایرانی داد و از دست اشخاصی که بنام مستشار یا متخصص یک سوء اثر های فوق العاده داشتند و همه آقایان میدانند خارج کرد و عملاً ثابت کرد که ما خودمان میتوانیم مالیه خودمان را اداره کنیم یکی از افتخار های بزرگ این است که راجع به معاهدات مخصوصاً معاهدات با همسایه شمالی که نفع زیادی برای اهالی شمال داشت و بنده مخصوصاً تذکر میدهم که یکی از افتخارات بزرگ ما همین مسئله معاهدات بود و خواستم این مسئله هم نگفته بماند خیلی هم خوشوقت هستم که آقای وزیر مالیه از طرف هیئت دولت وعده دادند که حتی المقدور هر چه زود تر بتوانند مجلس هفتم را باز خواهند کرد و خدمانی که بمملکت میشود ادامه پیدا خواهد کرد و آنچه که مانده است مجلس هفتم خانه خواهد داد.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
نایب رئیس - راجع به تعیین تکلیف مدت فترت

آقای دادگر اظهار فرمودند که ممکن است آقای پیرنیا خودشان این زحمت را قبول کنند تذکر عرض میکنم که مطلب خدمت ایشان چند مرتبه عرض شده است لکن ایشان اظهار فرمودند که من چون در شرف مسافرت هستم و عنقریب حرکت خواهم کرد نمیتوانم این کار را بکنم. این است که اگر آقایان بخواهند به ایشان مراجعه بشود باید با این قید باشد که اگر ایشان قبول نکنند چه بشود؟ زیرا دیگر جلسه نخواهیم داشت

بعضی از نمایندگان - نواب رئیس
نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - عرض میکنم بنده گمان نمیکند محتاج باشد همین مسئله را که آقای باسائی فرمودند متفق علیه همه است و هم هر دو نایب رئیس محل اعتماد ما هستند و هم مباشرین و مسلم است خانه خود مان است و باید خانه خود مان را اداره کنیم و با همان قسمی که آقای باسائی اظهار کردند هیچکس مخالف نیست و با اعتمادی که به آقایان داریم اینجا را به آنها میسپاریم

جمعی از نمایندگان صحیح است
نایب رئیس - آقای عراقی
عراقی - عرضی ندارم.
نایب رئیس - جلسه را ختم میکنیم.
جمعی از نمایندگان - صحیح است.
(مجلس دو ساعت قبل از ظهر ختم شد)